

Metodistkyrkan i Sverige
Danska vägen 20
412 66 Göteborg
031-733 78 40
www.metodistkyrkan.se
info@metodistkyrkan.se

Starrbäcksgatan 11
172 99 Sundbyberg
08-564 827 00
www.baptist.se
info@baptist.se

Svenska
Missionskyrkan
Box 6302
113 81 Stockholm
08-674 07 00
www.missionskyrkan.se
info@missionskyrkan.se

Vägen vidare

en rapport och ett samtalsmaterial
från Metodistkyrkan i Sverige,
Svenska Baptistsamfundet
och Svenska Missionskyrkan

www.gemensamframtid.se

© Metodistkyrkan i Sverige, Svenska Baptistsamfundet, Svenska Missionskyrkan
Produktion: Svenska Baptistsamfundets infoavdelning
Tryck: Ljungbergs Tryckeri AB, Åhus, 2009

VÄGEN VIDARE

– en rapport och ett samtalsmaterial från tre arbetsgrupper i Baptistsamfundet, Metodistkyrkan och Missionskyrkan

Förord

Baptistsamfundets, Metodistkyrkans och Missionskyrkans konferenser gav 2008 uppdraget åt tre grupper att arbeta med visioner för en gemensam framtid.

Trots att vi levt nära varandra under lång tid befinner vi oss nu bara i början av en process och mycket arbete återstår gällande de frågor som rapporten tar upp. Arbetet har genomförts på kort tid och gruppernas arbete har kännetecknats både av samsyn och att olika uppfattningar blivit tydliga. Vi har inte eftersträvat att harmonisera texter och ibland valt att redovisa parallella alternativ.

Vi vill understryka att vi har skrivit ett samtalsdokument och inte en konstitutionstext. Dokumentet är inte heltäckande och för vidare fördjupning hänvisar vi till det teologiska dokumentet Gemensam tro som representanter för våra kyrkosamfund utarbetade 1995.

Till arbetsgruppen Teologi för 2000-talet utsågs Olle Alkholm (ordförande) och Sofia Camnerin, Missionskyrkan, Karin Olofsdotter och Pär Friberg, Baptistsamfundet, samt Ingrid Svensson och Peter Svanberg, Metodistkyrkan. Andréas Abrahamsson utsågs att representera eumenia.

Den andra arbetsgruppen har arbetat med det nya kyrkosamfundets förståelse av kyrka och församling. Till den utsågs

Per Westblom (ordförande) och Elaine Erlandsson Lindblom, Baptistsamfundet, Christer Jonsson och Jörgen Thaarup, Metodistkyrkan, samt Lena Huld och Arne Fritzon, Missionskyrkan. Maria Hedman utsågs att representera eumenia.

Den tredje gruppen har arbetat med frågorna kring den nya kyrkans uppdrag. Till den utsågs Pär Axel Sahlberg (ordförande) och Anne Grudeborn, Metodistkyrkan, Lehna Rönneklev och Torbjörn Bådagård, Missionskyrkan, samt Noomi Tönnäng och Christer Daelander, Baptistsamfundet. Christofer Öhrvall utsågs att representera eumenia.

Grupperna har arbetat självständigt men de tre ordförandena har svarat för en slutredigering av materialet. Vår förhoppning är att rapporten blir föremål för studier och samtal i våra konferenser och i våra församlingar.

Olle Alkholm

Per Westblom

Pär Axel Sahlberg

Våra rötter

Våra kyrkor och samfund växte fram i en annan tid och en annan värld. Då formades våra rörelser utifrån sin tids frågeställningar och utmaningar. Våra rötter och det som har växt fram ur dem innehåller både det som skiljer och förenar. Kanske är det mera fruktbart att se våra traditioner som berättelser vi bär med oss, snarare än positioner. I dessa berättelser är vi alla aktörer. Vår relation till de tre samfunden och dess historia är något som lever och utvecklas. Det är något vi bär med oss in i en gemensam framtid.

Den svenska baptismen växte fram som ett alternativ till den lutherska nationalkyrkan, där motståndet mot den nya rörelsen var tydligt. Frågorna gällde inte bara dopsätt och dopålder utan också den baptistiska betoningen av tron som både lära och liv. Tron är relation och gemenskap. Identiteten har sin grund i den av Gud givna och personligt mottagna tron. Den första tidens etableringskamp har medfört en stark betoning på frihet och mänskliga rättigheter. Tillsammans med andra har man länge arbetat för en bodelning mellan stat och kyrka i Sverige. Baptistsamfundet är en del av en global gemenskap som omfattar trossyskon över hela världen.

Missionskyrkan/Missionsförbundet växte fram ur den lutherska nationalkyrkan. Viktiga orsaker var olika synsätt på församlingen, missionen, nattvarden och försoningen. Flera av dåtidens markeringar upplevs idag som inaktuella. När det gäller t ex

församlingssyn finns fortfarande betydande skillnader mellan Missionskyrkan och Svenska kyrkan. För Waldenström, en av Missionskyrkans förgrundsgestalter, var frågan om gudsbilden och försoningen viktig. Han betonade Guds kärlek och att försoningen inte innebär någon förändring i Guds sinnelag. Det är människan som försonas, inte Gud. Missionsintresse och folkbildningsarbete var viktiga byggstenar redan i Missionskyrkans tidiga historia. Missionskyrkan har i huvudsak svenska rötter och kan inte med självklarhet inordnas i någon av de stora kyrkofamiljerna.

Metodismens rötter finns i 1700-talets England och i en väckelserörelse inom den anglikanska kyrkan. De första metodisterna – från början ett öknamn – kännetecknades av ett starkt socialt engagemang. Metodismen beskriver Guds verk i människan som en process. Gud börjar sitt verk i människan långt innan hon är medveten om det (förekommande nåd). När människan inbjuder Jesus att bli Herre i sitt liv, upprättas det brutna förhållandet till Gud (rättfärdiggörande nåd) och då inleds en livslång process av mognad och utrustning till tjänst (helgande nåd). Metodistkyrkan i Sverige är en del av United Methodist Church och ingår i en världsomspännande gemenskap av metodistkyrkor.

Till vår gemensamma bakgrund hör också sådant som vi idag kan beklaga men som i sitt historiska sammanhang framstod som uttryck för omsorg och sanning. Vi tänker bl a på enskilda som exkluderats och på att vi också har brutit i att synliggöra Guds kärlek och nåd.

Gemensamma faktorer i vår historia:

- Betoning av den enskildes kristna liv och det personliga ställningstagandet
- Kamp för religiös frihet och demokrati
- Politiskt engagemang

- Likartad kultursyn och omvärldsanalys
- Folkhögskolor, sjuksköterske- och församlingssystemutbildning
- Folkbildningsarbete
- Studentarbete
- Arbete för frikyrklig enhet
- Gemensamma församlingar
- equmenia
- Teologiska högskolan Stockholm
- Utbildning av pastorer och missionärer

Vilka frågor och markörer från den tidiga historien i Baptistsamfundet, Missionskyrkan och Metodistkyrkan är viktiga också för framtiden?

TEOLOGI FÖR 2000-talet

Inledning

Teologi för 2000-talet vill vara en resurs för människan som i det postmoderna¹ samhället ställs inför frågor, val, möjligheter och problem som kräver att man på ett tydligare sätt stiger fram och blir aktiv i forandet av sitt eget liv, i ansvar för medmänniskor och samhälle.

Det finns idag behov av mötesplatser där livstolkande och meningsskapande arbete kan äga rum. Dessa mötesplatser behöver präglas av tillåtelse och öppenhet. Vi menar att det är grundläggande att ingen har tolkningsföreträde, utan att alla har tolkningstillträde. Det är när människor relaterar till varandra och vill främja varandras aktiva frågande, i lyhördhet inför andra människors tankar, känslor, värderingar och synsätt, som dialogen utvecklas. Detta är nödvändigt för att människor i vår tid ska kunna leva sin tro i vardagslivet.

Vi tror att den kristna teologin kan vara en angelägen dialogpart och kyrkan ett meningsskapande rum för vår tids viktiga frågor.

- 1 Postmodernism är ett begrepp som syftar på en utveckling inom kritisk teori, filosofi, arkitektur, konst, litteratur och kultur som kan beskrivas som antingen sprungen ur eller en reaktion på modernism och modernitet. Postmodernismen vände sig ifrån tanken på att det fanns fasta värden, absoluta sanningar och jagets existens och kritiserade därmed varje tanke på objektivitet. Istället är allt relationellt och kontextuellt; den postmoderna världsbilden är skeptisk.
Källa: Wikipedia

Baptistsamfundet, Metodistkyrkan och Missionskyrkan har till stor del sina rötter i det moderna samhällets framväxt (se avsnittet ”Våra rötter”). I vår postmoderna tid är det delvis andra frågor, livssituationer och sammanhang som har betydelse för människan. I vårt arbete med att skriva några utgångspunkter för en teologi för 2000-talet har vi försökt komma i dialog med några av vår tids viktiga frågor. Avsnittet ”Utmaningar i vår tid” anger nio förhållanden och frågor i vår kultur som en teologi för 2000-talet behöver bearbeta och förhålla sig till.

En angelägen teologi behöver samtidigt ha starka rötter i den bibliska myllan och hämta näring till sin växt i kyrkliga traditioner under alla sekler. I vårt andra avsnitt, ”Människa, Gud, frälsning”, koncentrerar vi oss kring tre områden i den kristna teologin och relaterar till vår tids frågor. De nio tidstypiska drag som vi ser i den postmoderna kulturen relateras i texten. Det finns också sifferhänvisning till de nio punkterna för varje avsnitt. Syftet är att vi vill inbjuda till dialog, att resonera vidare, pröva nya tankar tillsammans och se vart de leder.

Teologin formas i det lokala sammanhanget. Dess källor är bibeltexten, uppenbarelsen, erfarenheten och förnuftet. Ingen av dessa källor är statiska eller kommer till människan i någon ”ren” eller ”otolkad” form. Därför är det viktigt att betona att det kristna budskapet är något vi behöver ta ansvar för i varje tid, så att det blir levande och relevant i den situation vari det utformas.

Vårt bidrag till fortsatta samtal och reflektioner är ett försök eller ansats till en teologi för 2000-talet. På en begränsad yta som denna kan vi endast teckna några konturer. Som grupp vill vi poängtera att det teologiska arbetet behöver utvecklas och stärkas i det framtida kyrkosamfundet. Vi behöver tillsammans söka olika vägar för fortsatt teologiskt tänkande och kristen praktik i ständigt nya sammanhang. Kort sagt: Teologi pågår!

Utmaningar i vår tid

Globaliseringen har drivit fram förändringsprocesser som är djupgående och accelererande. Länder och samhällen runt vår jord är sammanlänkande med varandra, vilket får betydande konsekvenser för människor i vår tid. Religiösa, sociala, kulturella och ekonomiska förhållanden förändras mycket snabbt, och nutidsmänniskan har svårt att hantera alla förändringar. Det blir problematiskt att hinna och orka med att ta in, sovra, bearbeta och förstå ett spektrum av informationer och erfarenhetsvärldar. Ännu svårare för den enskilda människan är att bedöma, ta ställning till och reflektera kring vad han eller hon själv tänker och tror och att förändra sitt handlande.

Övergången från det moderna till det postmoderna samhället ställer en rad frågor kring ekonomi, ny teknik, stress, tidsbrist, relationer, andlighet och lärande. Den genomgripande förändring som vårt samhälle genomgår idag är att likna vid den förändring som tidigare ägde rum när samhället utvecklades från bondesamhälle till industrisamhälle. Vi menar inte att det var bättre förr, men samtidigt ställer andra typer av krav än tidigare och nutidsmänniskan behöver lära sig att hantera dessa krav och utveckla nya förhållningssätt och strategier.

En teologi för 2000-talet behöver vara kritisk och granskande av de negativa och destruktiva krafter som bryter ned. En teologi för 2000-talet vill stärka och utmana individer och församlingar att vara positiva och förändrande krafter i samhället.

Vi vill peka på nio viktiga förhållanden och frågor i vår tid:

- 1) Att *hastigheten* har ökat drastiskt som en följd av globaliseringen skapar förtvivlan hos många människor, som inte längre känner sig som subjekt eller huvudpersoner i sina egna liv. Tidspressen och det höga tempot gör det svårt att hinna med, finna sig själv, tolka och förstå vad som händer, för att sedan kunna ta ansvar och handla på ett sätt som stämmer överens med ens egna värderingar. Hur finner nutidsmännis-

kan *balans* mellan vardag och vilodag, mellan att göra och att vara?

- 2) Lever man fort, tenderar man att leva *ytligt*. Det är de förenklade livslösningarna som vinner terräng. De mer omfattande tankarna har man inte ro att ägna sig åt. Ytan trivialiserar och förringar människan genom att den förnekar djupdimensionen och komplexiteten i livet. Hur finner nutidsmänniskan vägar till att utveckla sin *originalitet*, sin personlighet? Hur får hon tid att ställa sina frågor, söka sina svar och sin fördjupning?
- 3) Konsumtion har alltid funnits, men *konsumismen* uppstår när konsumtionen blir den viktigaste drivkraften i samhället. Hur ser sambanden ut mellan vår konsumtion och klimathotet, mellan vår konsumtion och global orättvisa? Vi behöver träning i att släppa taget om oss själva och dela med oss av vårt eget till andra. *Livsupplevelsen* kan aldrig köpas.
- 4) *Underhållning* produceras i ökande mängd av upplevelsebranschen. Vår tid präglas av flykten ifrån tråkigheten. Underhållaren har en central position. Finns det andra sätt att hantera livsleda och tråkighet? Hur gestaltar vi *det vanliga och vardagliga livet* i tro på att människan är en meningsskapande varelse?
- 5) Att alla är "sin egen lyckas smed" tycks idag vara ett dominerande synsätt. Allt mer hänger på mig själv och min egen *prestation*. Prestationen hänger ihop med möjligheten att konsumera, att göra karriär och få ökad inkomst för att möjliggöra ännu mer konsumtion. Den som har mycket och gör mycket, är den mera värd? Hur kan nutidsmänniskan leva sitt liv i *nåd* istället för prestation? Hur skapar vi teologi och miljöer för helande, upprättelse och befrielse för hela människan?
- 6) Den unga generationen har av olika skäl lärt sig att *misstro* eftersom de upplever att de vuxna sviker – i hemmet, skolan, relationer och i media. Det finns en misstro mot auktoriteter.

Detta gäller även i kontakten med kyrkan, som representerar den organiserade religiositeten och som har en tendens att göra människor till objekt för sin förkunnelse. Hur talar vi om Gud på ett sådant sätt att det överbryggar misstron och skapar *tillit* till att Gud går att lita på hur livet än ser ut? Hur utvecklar kyrkan en förmåga att kunna möta den unga generationen så att kyrkan vinner respekt och uppfattas som en dialogpartner?

- 7) Kyrkan och den enskilde ställs idag inför ett antal stora och svåra frågor. Det kan gälla förhållningssätt till andra religioner, etiska ställningstaganden kring liv och död eller frågor kring människans sexualitet. Ofta finns här en underliggande fråga om att bli *älskad* och *accepterad* som man är. I kyrkan har vi ibland visat *rädsla* och *osäkerhet* inför det annorlunda och okända. Hur talar vi om och gestaltar Guds fullkomliga och villkorslösa accepterande av alla människor samtidigt som vi är lyhörda för den klassiska tolkningen av evangeliets budskap?
- 8) *Kunskaps- och sanningsbegreppet* är under omprövning. För många tänkare i vår tid finns ingen ”ren”, objektiv eller otolkad kunskap. Frågorna om sanning och äkthet ställs på ett nytt sätt. All kunskap är beroende av den av historien präglade människan, språk, samtidens intressen och värderingar. Det leder till större ödmjukhet hos en del människor vad gäller sanninganspråk, men till vilshenhet för andra. Vad är rätt och vad är fel? På vilka grunder bygger jag mina ställningstaganden? Vilken typ av tro och andlighet är sann när budskapen står mot varandra? Är det min egen personliga upplevelse som avgör?
- 9) *Ensamheten* är ett av vår tids problem. Singellivet blir allt mer vanligt och människor värjer sig mot ansvarsfulla relationer. På religionens område ser vi tydliga tecken på att nutidsmänniskan inte vill gå med i någon sammanslutning eller tillhöra någon organisation. Man vill hitta det andliga för sig själv och i sig själv. Detta får återverkan på kyrkor som betonar en given lära och fasta former för verksamhet och medlemskap. Andra andliga rörelser, som utgår från att individen deltar på sina egna villkor och utifrån sina egna behov och sin egen

erfarenhet, växer. Vi frågar: vart tar frågorna om *gemenskap* och *sammanhang* vägen? Var finns den gemenskap vi behöver? Var finns den plats där jag både kan vara mig själv och bli accepterad utan förbehåll samtidigt som jag blir behandlad som en myndig och vuxen människa?

Hur talar vi om och gestaltar församlingen i vår tid?

Människa, Gud, frälsning

Vem är människan?²

Vi tror att människan är skapad till Guds avbild, skapad i Guds glädje och lek, till helhet, kropp, själ och ande. Om människan kan beskrivas som en Guds avbild, är hon också bemyndigad, en Guds *medarbetare*³. Människan kan beskrivas som ett mikrokosmos. Hon har del i det skapade och det gudomliga. Hon är förenad med allt skapat och är avsedd att vara förenad med Gud. Människan är skapad till att älska och älskas⁴, ta ansvar för andra människor och jorden och vara en god *förvaltare*. I en teologi för 2000-talet är det viktigt att se människan som en del i en ekologisk helhet där hon behöver hitta sin plats i den stora, rika men sårbara mångfalden. Allt är vävt i ett enda stycke. Då människan är en del i skapelsen, behöver hon leva på skapelsens villkor för att hitta vägar till hälsa och välbefinnande. Människan behöver finna *balans* mellan arbete och vila. Människan behöver lära sig att inte ta för sig på andras bekostnad.

Vi är *relationella* och *sårbara*. Varje människa föds in i ofullkomliga sammanhang och strukturer som ligger bortom hennes egen kontroll. Detta kan beskrivas som social synd. I sina relationer och i sitt beroende kan människan skada andra och blir också drab-

2 Detta stycke relaterar i första hand till frågorna 1, 2, 3, 5, 7 och 9 i avsnittet "Utmaningar i vår tid".

3 1 Mos 1, 1 Mos 2

4 Joh 4:7-10

bad av andra människors tankar, ord och handlingar. Förmågan till gemenskap kan förbytas i konkurrens och ensamhet⁵. Detta kan beskrivas som relationell synd. Det finns också en personlig synd som hör samman med människans *ansvar*. Vi kan med våra handlingar göra ont⁶. Det är viktigt att göra distinktioner mellan utsatthet för synd och skyldighet till synd, även om dessa inte alltid är enkla att skilja åt. Det är också viktigt att betona att vi inte är färdiga, utan får nya möjligheter att *utvecklas* och *växa*, helgas.

Den relationella människan söker mening. Trots att mycket i samtiden tyder på ett mer individualistiskt synsätt, menar vi att vår längtan efter *sammanhang* och *tillhörighet* är något som Gud har lagt ned i oss. ”Förekommande nåd” uttrycker denna Guds uppsökande och till sig dragande verksamhet. Längtan kan också beskrivas som ömsesidig. Gud längtar efter människan⁷ och människan längtar efter Gud⁸. Vi finns inte till för oss själva, utan för andra. Människan är fri och myndig, men samtidigt satt i sammanhang och relationer, både efterlängtnad och längtande.

I kristen tro betonas *efterföljelsen* till Jesus Kristus. Efterföljelse kan beskrivas som ett mottagande och ett utgivande. Som människor får vi ta emot förlåtelse, liv, frihet och kärlek. Vi behöver inte krampaktigt hålla fast vid vårt eget utan inbjuds att leva i ett *mottagande* och *utgivande* där Gud blir både ursprung och mål. Vi tror att människor är kallade att dela det liv som Jesus gestaltade. Jesu liv och förkunnelse om Guds rike kännetecknades av generösa ordningar, barmhärtighet, gästfrihet och dialog⁹. Samtidigt utmanade Jesus till ett riskfyllt liv där medmänniskan och hennes behov stod i fokus¹⁰. Jesus kallade människor att lämna allt, älska och visa omsorg om andra. Paradoxen formuleras så här i Matteusevangeliet: ”Den som finner sitt liv skall mista det och den

5 1 Mos 4

6 Joh 3:19

7 Ps 139, Jer 31:3b

8 Ps 42

9 Matt 4:23, Matt 11:19

10 Luk 6:27-36, Rom 12:13-21

som mister sitt liv för min skull skall finna det.”¹¹ Vi har funderat över om frihet kan sökas i denna hela överlåtelse till Gud.

Ligger befrielsen i mottagandet och utgivandet? Vi frågar oss om befrielse idag innebär att ge upp sitt liv i mötet med Jesus? Hur?

Vem är Gud?¹²

Alla våra ord och bilder är just ord och bilder, *tolkningar*. Detta gäller även när vi ska försöka tala om Gud. ”Ingen har någonsin sett Gud ...”¹³. Självklart kan ingen någonsin fånga Gud i ord eller bild. Vi har laborerat med olika ord och begrepp när vi har försökt beskriva Gud. Från den kristna traditionen bär vi med oss ord som kärlek, barmhärtighet, nåd, frihet och gemenskap. Vi har talat om Gud som ursprung och mål. Vi har prövat mer processinriktade sätt att beskriva Gud, där Gud blir den som *går med*¹⁴. Gud kan beskrivas som den som ”lockar skapelsen till nya möjligheter” eller som en ”dimension av tillvaron”. Gud är den ”i vilken vi lever rör oss och är till”¹⁵ och kan beskrivas i icke-statiska termer som *tillblivelse*, snarare än som *ett varande*. Vi tror att Gud i en teologi för 2000-talet både bör beskrivas som närvarande här och nu (immanent) och som den som överskrider relationer och sammanhang här och nu (transcendent). Vi tror också att det är viktigt att en teologi för 2000-talet förhåller sig till andra religioner och deras gudstolkningar.

Hur skapar vi goda mötesplatser och dialogmöjligheter för människor av olika tro?

Gud bör beskrivas som *närvaro* och som *förkroppsligad*. Detta för att också göra rättvisa åt inkarnationstanken, att Gud i Jesus

11 Matt 10:39

12 Detta stycke relaterar i första hand till frågorna 6, 7, 8 och 9 i avsnittet ”Utmaningar i vår tid”.

13 Joh 1:18

14 1 Mos 28:15

15 Apg 17: 27f

blev människa, kom nära och blev konkret för oss människor¹⁶. Det är viktigt att söka efter bilder av Gud som beskriver Gud som relationell och engagerad i människor och skapelsen. Gud blir då också synlig i relationer mellan människor. ”Där två eller tre är församlade ...”¹⁷. Detta kan beskrivas som att Gud är immanent, ett ”horisontellt” gudsbegrepp.

Samtidigt bör Gud tolkas transcendent, mer ”vertikalt”, för att Gud ska kunna framstå verkligt relationell. Gud bör beskrivas som *den andre*, den det är möjligt att relatera till. Ett *vertikalt gudsbegrepp* behöver inte utesluta ett horisontellt. Däremot är det nödvändigt att undvika hierarkiska och patriarkala gudsbegrepp. Vi menar att *språk* och *verklighet* hör samman. Bilder och symboler har därför makt att påverka och influera såväl enskilda människors självuppfattning som social organisering i vidare mening. Vissa bilder och begrepp för Gud har varit dominerande i den kristna traditionen, symboler och bilder som idag och i vårt sammanhang kan betecknas som patriarkala och hierarkiska. Exempel på dessa kan vara ”Härskare”, ”Kung” och ”Domare”. I Bibeln, den kristna traditionen och i vår egen erfarenhet finns andra bilder.

Vilka bilder gör rättvisa åt vår egen gudserfarenhet och tolkning av Bibeln?

Anden kan beskrivas som Guds energi. Gud uppfyller allt skapat med sin livgivande Ande¹⁸. Det finns ingen distans. Gud är direkt närvarande i skapelsen. Anden beskrivs också som hjälparen¹⁹ och uttrycker Guds aktiva och närvarande handlande. *Treenighetstanken* har varit kyrkans försök att beskriva Gud som en och samtidigt lämna utrymme för dynamik inom gudomen.

Kan formuleringar som ”förening i relation” eller ”enhet i relation” vara uttryck som motsvarar detta?

16 Joh 1:1-14, Kol 2: 9

17 Matt 18:20

18 1 Mos 1:2, 1 Mos 2:7

19 Joh 14:16

Vad är frälsning²⁰?

Vi menar att Gud verkar i alla människor genom sin *nåd*. Vi vill hålla samman skapelsetanken med frälsningstanken. Gud är verksam i sin skapelse. Gud som är relationell längtar efter människan. Människan bär på en längtan efter Gud och andra människor. Människan längtar efter helhet, att upprättas till ande, själ och kropp. Genom den kristna historien finns ett nedvärderande av det kroppsliga och ett uppvärderande av det andliga. En teologi för 2000-talet bör därför hålla samman synen på människan, *skapelsen* och *frälsningen* och poängtera att frälsningen omfattar det kroppsliga och materiella likväl som det andliga.

Genom den kristna historien har en mängd olika begrepp använts för att beskriva frälsningens ”till”; frihet, evigt liv, förlåtelse, ljus, liv, återställelse, helhet, helande, återupprättade relationer och befrielse. På motsvarande sätt har en rad begrepp använt för att beskriva frälsningens ”från”; synd, död, fångenskap, mörker, trasighet och förtryck. Hur kan en teologi för 2000-talet bäst beskriva från–till? Det som gör en förändring möjlig ”från–till” har i kristen tradition beskrivits som olika försoningsläror. Vi menar att tolkningar av kristna försoningsläror bör framhålla Gud som *kärlek* och *barmhärtighet*²¹. Det är också angeläget att söka efter tolkningar som inte förstärker offerföreställningar, att någon offras utan eget val, samt föreställningar där lidandet blir ett instrument för att nå det högre goda. Vi menar att det är möjligt att söka efter tolkningar av försoningen som beskriver Gud som barmhärtig och kärleksfull, som den som i Jesus är *närvarande* i lidande, våld och död²², men som samtidigt kämpar *mot* lidande, våld och död²³. Framförallt tolkar vi frälsningsverket som något som pågår genom hela skapelsen, tydligast uttryckt i *hela* Jesu liv, såväl i hans död på

20 Guds frälsande handlande med människan kan också beskrivas med orden ”befrielse”, ”upprättelse”, ”helande”. Detta stycke relaterar i första hand till frågorna 1, 3 och 5 i avsnittet ”Utmaningar i vår tid”.

21 Luk 15:1-32, Joh 3:16

22 Matt 16:21-23

23 Ef 6:12, Kol 2:15

korset och uppståndelse som i de gemenskaper Jesus samlade omkring sig.

Frälsning på 2000-talet bör tolkas både immanent och transcendent. Vi menar att det går att hålla samman ett inomvärldsligt perspektiv med hoppet om ”mer”, det som ligger bortom livet här och nu. Frälsning kan innefatta kamp för större rättvisa och helande för såväl människor som den övriga skapelsen här och nu. I Bibeln ges en rad konkreta exempel på vad detta innebär²⁴. Frälsning blir då något människan har ansvar för och kan arbeta för. Frälsning på 2000-talet bör uttrycka återupprättelse och helande och ha ett helhetsperspektiv. Människan är kropp, själ och ande, människan hör samman med hela skapelsen. Frälsning innefattar då såväl *existentiella* som *strukturella* nivåer. Det kan innebära arbete för en bättre miljö, kamp för rättvisa, för helande-försoningsarbete mellan människor, för att människor ska befrias från tomhet, meningslöshet, skuld och skam, få en levande tro, att dela med sig av sitt eget till andra och skapa rum för bön och tillbedjan.

På vilka andra sätt kan man beskriva frälsning idag?

Frälsning är samtidigt något som går bortom här och nu. Frälsning blir då ett mottagande. Den omvälvande befrielse som evangeliet talar om är att Gud genom sin nåd kan göra oss försonade och hela. Helandet är en process där Guds kärlek samspelar med människans vilja. Vi är alla inne i en växtprocess mot att allt mer bli de varelser som Gud från början skapat oss till att vara. Att leva i växt och mognad är vår möjlighet och utmaning ”tills vi alla kommer fram till enheten i tron och i kunskapen om Guds son, blir fullvuxna och når en mognad som svarar mot Kristi fullhet”.²⁵

Gudsriket i sin yttersta och mest radikala form handlar om återupprättelsen och helandet av hela Guds skapelse. Detta kan

²⁴ Jer 22: 3-4, Luk 4:18-19, Luk 10: 25-37

²⁵ Ef 4:13

uttryckas med visionen om *shalom*, fred/frid; shalom mellan människor, shalom mellan människor, djur och natur, shalom mellan människan och Gud och shalom inom varje människa. Det kristna hoppet handlar om att Gud till slut återupprättar världen²⁶. Framtiden är inte död utan liv. En teologi för 2000-talet behöver kunna tyda döden. När vi har samtalat om detta har vi betonat att tolkningar av döden behöver framhålla liv och relation och det viktigaste; att vi inte behöver frukta döden.²⁷

Det yttersta hoppet rymms i den omstörtande och svårförklarliga uppståndelsen. Den fick de första efterföljarna till Jesus att ompröva och tolka livet i ett helt nytt ljus. Allt blev annorlunda! Hoppet om uppståndelsen har burit kristna genom årtusenden. Som våra sista, eller kanske våra första ord, vill vi därför avsluta med att citera Johannesevangeliet:

”Då sade Jesus till henne: Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig skall leva om han än dör, och den som lever och tror på mig skall aldrig någonsin dö. Tror du detta?”²⁸.

26 Upp 18:20

27 Joh 14:1-3, Rom 8: 38f, 1 Kor 15, Upp 7:9-17, Upp 22

28 Joh 11:25f

Det nya kyrkosamfundets syn på kyrka och församling

Inledning

Följande skiss visar en möjlig bild av det nya kyrkosamfundets väsen, liv och tjänst. Vi har inspirerats av möjligheten att tänka nytt. Vi har utgått från att det är tre befintliga traditioner med ett stort antal lokala församlingar som är grunden för det nya kyrkosamfundet. Vi tror att alla har något gott att ta emot från detta nya och vi utmanas att ompröva tidigare synsätt för enhetens och förnyelsens skull. Enheten är för oss ett tydligt överordnat värde i förhållande till skiljelinjer. Detta är något annat än kompromissande. Det är en övning i Kristi sinnelag och att avstå för att ge plats för andra.¹

Vår utgångspunkt är att de traditioner vi kommer ifrån och de församlingar som utgör grunden för det nya kyrkosamfundet är rikedomar och möjligheter som kan ge bidrag till något som blir ännu större än summan av det som varit. Vi ser framför oss ett nytt kyrkosamfund som ännu bättre kan förvalta resurser, som det är en glädje att få tillhöra och som blir ett trovärdigare tecken på Guds närvaro och kärlek i och till vår värld.

Det är vår strävan att ”församling” och ”kyrkosamfund” i samtalet om den nya kyrkan blir något större än enbart sociologiska och organisatoriska enheter, om än med religiösa förtecken. Vi behöver ständigt påminna oss om att församlingen är *Guds*

1 Fil 2:5-11

församling, *Kristi* kropp och *Andens* tempel. Det gemensamma kyrkosamfundet är för oss en dimension av Kristi kropp, som utgör en viktig andlig förutsättning för den lokala församlingen och dess arbete.

Slutligen har vi valt att tala i termer av ”kyrka” och ”församling”. Av kulturella och språkliga skäl bör det nya samfundet kallas ”kyrka” (här i texten även kallat den nya kyrkan/kyrkan), vilket samtidigt är beteckningen för den samlade kristenheten på en ort, i ett land eller i världen. Med ”församling” avser vi den lokala församlingen på en ort.²

Församlingen och dess grund

Församlingen och kyrkan är Guds skapelse och gåva som vi människor erbjuds att bli en del av genom Guds nåd. Församlingen har sin grund i Guds försoningsverk genom Jesus Kristus och givandet av den helige Ande på pingstdagen.

Vi vill definiera församlingen som en gemenskap som bekänner tro på Jesus Kristus, som firar gudstjänst, förrättar dop och nattvard, ber, som lever med Bibeln, och som lever i ett ömsesidigt ansvarstagande när det gäller Guds mission och relationen till kyrkan. Församlingen har ett diakonalt uppdrag i världen präglad av tjänande, kamp för rättvisa och kärlek. Församlingen är inte till för sin egen skull utan för att tjäna.

Guds befrielseverk kommer till uttryck i sakramenten; dopet och nattvarden. Det är de handlingar som är den kristna församlingens särskilda kännetecken. Genom dopet blir den enskilde tillhörig församlingen och kyrkan. Genom nattvarden förmedlas kontinuerligt Guds nåd och närvaro genom Kristus till församlingen.

2 Det bör uppmärksammas att detta delvis är en språklig fråga. I engelskan har ”church” en vidare betydelse än ”kyrka” i det svenska språket. Det grekiska ordet *ekklesia*, betyder ”de som kallats samman” och används i NT både om den enskilda församlingen (1 Kor 1:2; jfr Gal 1:2), flera lokala församlingar inom ett område (Apg 9:31, obs singularis) och för den världsvida kyrkan (Kol 1:24; Matt 16:18).

Vi tror att tro – dop – församling hör ihop. För alla är dopet en livsprocess där församlingen är en växtplats för livet i Kristus. Den nya kyrkan praktiserar ett dop, dopet till Kristus, men rymmer olika dopsyner. Det innebär att vi behöver visa varandra ömsesidig respekt och förståelse samt fokusera på vad som är dopets innebörd, snarare än dess tidpunkt. Dopbekräftelse bör ingå som en naturlig del i kyrkans praxis.

Den treenige gudens kärleksfulla gemenskap kan ses som en förebild och förutsättning för Guds folks gemenskap. Därav följer att vi söker vara en relationernas kyrka – personliga, lokala, regionala, nationella och globala – relationer som präglas av kärlek, ömsesidighet, solidaritet och dialog. Kärleken är det främsta riktmärket, den kärlek som är tålmodig och god, som inte är stridslysten och skrytsam och uppblåst men som tror gott om den andre, bevarar hoppet, bär sin medmänniska och gläder sig med sanningen (1 Kor 13:4-7).

Församlingen är en växtplats för kärlek och Andens frukter. Denna kärlek har sitt ursprung i Gud och kan aldrig begränsas till den egna församlingen eller kyrkan, utan sträcker sig över alla gränser. Det betyder att kyrkan och församlingen välkomnar och rymmer alla människor, oavsett hudfärg, sexuell läggning och identitet, och psykisk och fysisk hälsa.

Kyrkan och församlingen är en del av Guds mission i världen. Kyrkan är till för världens skull. Även här är Guds självutgivande kärlek en grundförutsättning. ”Så älskade Gud världen att han gav den sin ende son för att var och en som tror på honom inte ska gå under utan ha evigt liv”³. Kyrka och församling är kallade att vara delaktiga i denna Guds solidaritet med sin skapelse, vilket betyder att vi med Jesu Kristi föredöme är kallade att gestalta Guds goda nyheter i världen.

Församlingen är också en växtplats för tro. I församlingens rymd får alla människor, troende och tvivlare, möjlighet att söka, formulera och växa i sin tro. Var man än befinner sig på trons väg

3 Joh 3:16

ska man i församlingen finna hjälp och vägledning till mognad och utveckling.

Stämmer den här beskrivningen med din uppfattning om vad som är församlingens grund?

Vilka framtidsbilder hoppas du på när det gäller församlingen som en växtplats för kärlek och tro?

Församlingen som Kristi kropp

Församlingen som Kristi kropp är en central bild i vår syn på församlingen. I Kol 1 och Ef 4 finner vi en mer universell användning av kroppsmetaforen, medan 1 Kor 12 och Rom 12 mer fokuserar på den lokala församlingen som Kristi kropp. Dessa bibelavsnitt har gett oss följande tankar om kyrka och församling:

- Den treenige Guden som en grundförutsättning
- Jesu Kristi identifiering med sin kyrka
- Församlingen gestaltar Kristus i världen
- Ömsesidigt beroende
- Betydelsen av särskilda tjänster och gåvor
- Stark samhörighet och delaktighet
- Mångfaldens nödvändighet
- Kroppslighetens plats
- Tjänande och uppbyggelse av varandra
- Uppvärdering av det som verkar svagt
- Kärlek och sanning i oskiljaktig förening

Andra viktiga bilder av församlingen i Nya testamentet framhåller vilandet och varandet i världen. Vi tror att kroppsmetaforen är en värdefull och kreativ hjälp för både enskilda församlingar och kyrkan på regional och nationell nivå att finna ständigt

4 1 Kor 10:16-17

nya förståelser av sin identitet och sitt uppdrag i världen. Det finns också ett samband mellan församlingen som Kristi kropp och nattvardens bröd; eftersom brödet är ett enda är vi – fast många – en enda kropp, för alla får vi vår del av ett och samma bröd⁴.

*Vilka tankar väcker bilden av församlingen som en kropp hos dig?
Vilka andra bilder av församlingen är viktiga för dig?*

Relationer till andra kyrkor och organ

Alla kristna är barn till samme Gud och är därför syskon oavsett vilken kyrka vi tillhör. Samhörigheten med och beroendet av andra kristna är därför ett faktum och en gåva. Vi är kallade att leva i den enhet som Kristus har skapat.

Den nya kyrkan är ett viktigt steg mot större synlig enhet och samtidigt ett provisorium på vägen till Kristi kyrkas fulla enhet, som en enda helig allmänlig kyrka. Därför vill vi fortsätta att bekänna oss till denna enhet och arbeta för den utifrån Jesu bön om enhet för att världen ska tro⁵.

För att vi ska kunna leva fullt ut i en relationernas kyrka, tror vi att det är av stor betydelse att vi bevarar och utvecklar de relationer vi har idag med nationella och internationella organisationer, andra samfund, församlingar och människor.

Våra traditioner rymmer olika tankar och har olika betoningar när det gäller förhållandet till internationella kyrkor och organ. De är dock alla tecken på betydelsen av att vara en del av ett större sammanhang. Den tro som kommer till uttryck i de apostoliska och nicénska trosbekännelserna är grunden för våra möten med andra kristna kyrkor.

Vilket värde har kyrkans synliga enhet för dig? Vad betyder ditt samfunds internationella relationer för din församlings identitet?

⁵ Joh 17:20-23

Tillhörighet och medlemskap

Våra traditioner, samhällets utveckling och olika synsätt ställer krav på analys och nytänkande för att skapa goda former för öppenhet och tillgänglighet. Samtidigt behövs trohet och stabila stödjepunkter i församlingen. Vi har olika föreställningar och uppfattningar om hur balansen mellan dessa intressen skall hanteras och om olika vägar att gå för att hantera frågor om medlemskap, och har prövat ett antal modeller. Vi anser att ett fortsatt samtal behöver föras om hur avvägningen mellan öppenhet och tillgänglighet, å ena sidan, och trohet och stabilitet, å den andra, skall utformas för att formerna för vår gemenskap bäst skall spegla den kärlek som församlingen vill vittna om.

Olika modeller för tillhörighet och medlemskap:

- Ordet *tillhörig* ersätter ordet medlem och indikerar en öppenhet när det gäller den enskildes relation till församlingen. Tröskeln in i församlingen är låg.
- Församlingen har olika former av medlemskap som står i relation till människors vilja och förmåga till ansvarstagande.
- Barn kan bli tillhöriga/medlemmar i församlingen och bekräftar senast vid 18 års ålder sin tro och fortsatta tillhörighet
- Församlingen bör sträva efter en enhetlighet i synen på alla församlingens tillhöriga/medlemmar.

Vi tror att den nya kyrkan kommer att ha olika praxis och terminologi för tillhörighet och medlemskap. I den lokala gemenskapen kan det vara en fördel om frågorna om relationen till församlingen kan få se olika ut, beroende på omständigheter och församlingens sätt att verka.

När det gäller sambandet mellan tillhörighet till kyrkan och den lokala församlingen kan vi tänka oss följande uppställning:

- Medlemskap av kyrkan sker genom tillhörighet i en församling.

- Tillhörighet i en församling innebär medlemskap av hela kyrkan.
- Tillhörigheten är giltig i alla kyrkans församlingar även om praxis för tillhörighet varierar.

Det betyder att barn som är tillhöriga i en församling också kan bli tillhöriga i en annan församling där man enbart tillämpar baptistiska dop.

Hur skulle du önska att den nya kyrkan definierar människors relation till församlingen?

Kyrkan och dess uppgift

Kyrka och församling existerar på olika nivåer. Den ena nivån kan inte tänkas utan den andra; de lever i ett ömsesidigt beroende av varandra. Detta synsätt skiljer sig både från en ensidigt hierarkisk ordning och en snäv kongregationalism⁶, som inte räknar med någon annan församlingsnivå än den lokala. Det ömsesidiga beroendet relaterar snarare till överlåtelse, solidaritet, kärlek till de svaga och betydelsen av gemensam tillsyn.

Kyrkans uppgift är att befrämja de lokala församlingarnas utveckling, utöva den del av Guds mission som förutsätter att vi samverkar, utbilda och ordinera församlingsarbetare och ge plats för en andlig gemenskap som sträcker sig längre än den lokala.

Ytterligare en av kyrkans uppgifter är att utöva en ömsesidig tillsynsfunktion. De lokala församlingarna vakar över den gemensamma organisationen och de som har fått förtroendet att utöva tillsyn över församlingarna vakar över dem; deras utveckling, mångfald, lära och sammanhållning. Den nya kyrkan har mandat att träda in och bidra till att lösa konflikter, t ex när en församling och någon av dess anställda inte kan enas.

Stämmer den här beskrivningen av relationen mellan kyrka och församling med vad du önskar se i en gemensam kyrka?

6 En kyrklig samfundsorganisation med självständiga församlingar

Beslutsfattande och struktur

Kyrka och församling söker Guds vilja i en kombination av olika källor. Den primära utgångspunkten är Bibeln med tonvikt på evangeliet om Jesus Kristus. Bibeln belyses genom den mångfaldiga kristna traditionen, den personliga erfarenheten, Andens ledning och förståndet. I församlingen är platsen för detta sökande av Guds vilja församlingsmötet, som kan betraktas som en del av gudstjänsten. Vi tror att en förnyelse av församlingsmötets former, bort från ett ensidigt föreningstänkande, mot ett gemensamt sökande av Guds vilja kan bidra till större delaktighet och en fördjupad erfarenhet av vad det innebär att vara församling.

I den lokala församlingens ordning regleras att församlingsmötet är det beslutande organet och platsen för beslut som rör församlingens liv och tjänst. Här möts ansvarslinjen mellan församlingens lokala ansvar och kyrkans övergripande ansvar. Avvägningen mellan vilka beslut som fattas var måste hanteras i en stadga – arbetsfördelning mellan lokalt och nationellt – och bygga på den överenskommelse vi gör den dag den nya kyrkan skapas.

Maktstrukturen i den nya kyrkan har sin grund i Jesu föredöme och ord om tjänande, som också relaterar till barnens plats i församlingen⁷. Ytterligare utgångspunkt för maktstrukturen är det allmänna prästadömet, som innebär att alla människor i en församling är jämlika, har samma närhet till Gud och samma möjlighet att tjäna.

Vi tror att detta i praktiken innebär ett demokratiskt tänkande, där målet eller idealet är konsensuslösningar, snarare än majoritetsbeslut. Vi tror att alla beslut bäst fattas på lägsta möjliga nivå och där de är relevanta.⁸ Det betyder att i många frågor agerar

7 Mark 9:33-37; 10:13-16, 35-45

8 Detta tänkande är inspirerat av den s k subsidiaritetsprincipen. Begreppet subsidiaritet härrör från det latinska ordet subsidium som betyder stöd. En vanlig sammanfattning av subsidiaritetsprincipen är att beslut ska fattas på lägsta ändamålsenliga nivå. Till detta bör också läggas högre nivåers skyldighet att stödja lägre nivåer; det mest effektiva beslutet, så nära medborgarna som möjligt.

den lokala församlingen mycket självständigt, men aldrig på ett självförhävande och själv tillräckligt sätt. I alla beslut finns en underton av att vi inte är ensamma utan tillhör ett större sammanhang.

I varje verksamhet som församlingen har ska de som deltar kunna bidra och påverka hur verksamheten fungerar. På så sätt kan varje aktivitet som genomförs bygga på dialog och ha en utformning som drar in deltagare i att forma verksamheten. Är man med i en barngrupp ska man kunna bidra till hur den fungerar och vilka förutsättningar den får i form av pengar, tid och andra resurser. I den gemensamma ordningen för kyrkan bör det finnas en tydlig och positiv skrivning om hur man som barn och ungdom har rätt till deltagande och inflytande och rätt att ta ansvar.

Kyrkan leds av en föreståndare,⁹ vars uppgift är övergripande tillsyn av samfundet som helhet. Föreståndaren utövar sitt ledarskap i samverkan med föreståndare på regional och lokal nivå. Föreståndaren leder tillsammans med ett råd arbetet med kyrkan som helhet, men det måste också finnas en arbetsfördelning där andra organ är med och tar särskilt ansvar för kyrkans struktur och organisation. Den senare uppgiften måste till stor del vila på en generalsekreterare och en gemensam styrelse. Styrelsen väljs av kyrkokonferensen, där alla lokala församlingar har rösträtt.

Vilka vägar ser du för att kunna vitalisera församlingsmötet?

Har du erfarenheter av församlingsbeslut där man medvetet arbetat för konsensus?

Tjänande och tjänster

Ansvaret för den kristna församlingens uppdrag vilar på allt Guds folk. Församlingen som en växtplats för tron innebär bland annat att den enskilde uppmuntras att identifiera sin plats i kroppen. Alla som tillhör församlingen ges möjlighet och bekräftelse att

⁹ Kyrkoföreståndare eller biskop

tjäna utifrån sina gåvor. Varje församling bör i bön uppmärksamma de människor som går in i olika uppgifter.

I kyrkan finns två delar i den ordinerade tjänsten: pastor och diakon. På regional och nationell nivå innefattar pastorstjänsten en tillsynsfunktion av de lokala församlingarna, samt ledning av det gemensamma missionsarbetet. På lokal nivå innebär pastorstjänsten ofta att vara föreståndare i en församling.¹⁰ Diakonens tjänst handlar om att möta människors behov – inom och utom församlingen – på ett sätt som svarar mot evangeliernas helhets-tänkande. Ordination betyder ett förtroende och en plikt för en person att utöva och leda vissa församlingshandlingar på lokal, regional eller nationell nivå.

Med utgångspunkt i apostlarnas liv och lära tror vi att Kristus genom den helige Ande utväljer och kallar människor till särskild tjänst. Förutsättningen för dessa tjänster är att kallelsefrågan hålls levande och aktiv i de lokala församlingarna, där människor kan få pröva och bli bekräftade i sina gåvor. Kallelsen bejakas i församlingen, prövas av kyrkan och bekräftas i ordinationen.

Kyrkan ordinerar och rekommenderar människor till tjänst i församlingarna. Den lokala församlingen installerar i tjänst. Tillsättning av pastor och diakon i en församling sker i samråd mellan kyrka och församling. Kyrkans ledning ansvarar för tillsynen, vilket är ett pastoralt uppdrag för att skapa sammanhang för dem som är ordinerade till särskild tjänst.

En pastor eller diakon blir ordinerad till tjänst på livstid. Ordinationen är enbart giltig inom församlingens ram och i den mån man har pastorala, respektive diakonala, uppgifter.¹¹ Ordination sker i kyrkans mitt och pastorer eller diakoner från annat samfund som vill tjänstgöra inom den nya kyrkan prövas och godkänns före tjänst.

10 Föreståndarens roll behöver definieras. Det är viktigt att man kopplar ihop frågan om vad man ordinerar till och vad pastorn/föreståndaren faktiskt gör.

11 Vi behöver en tydlig ordning när det gäller kyrkliga förrättningar av pastorer som inte har tjänst inom kyrkan eller församlingen.

En del av kyrkans ledning kan betecknas som episkopal¹². Vi bör pröva om man kan använda biskopsbegreppet för att markera detta ledarskap. De tillsätts genom val, arbetar tillsammans med ett råd och har begränsningar i sin möjliga tjänstetid. För att hantera de ordinerades särställning och auktoritet i den lokala församlingen är tillsynsfrågan oerhört betydelsefull. Tillsynen sker dels genom ledningens tillsyn och dels genom en kollegial prövning där helheten tillsammans värnar kyrkans gemensamma uppdrag.

Vad kan vi göra för att hålla kallelsefrågan levande och aktiv i våra församlingar?

Växt och mångfald

En församling som växer i tro och kärlek drar till sig fler människor som berikar gemenskapen, utvecklas i sin tro och väljer att bli tillhöriga församlingen. Det ligger också i församlingens missionerande väsen att föröka sig genom avknoppning och på så sätt plantera nya församlingar.

I vårt samhälle finns allt fler människor som har invandrat från andra länder eller vars föräldrar har gjort det. En del kommer från våra systerkyrkor, andra har sin hemvist i andra kristna traditioner och några har sökt sig till den kristna tron när de har kommit till Sverige. De bär på erfarenheter som kan berika våra församlingar. För oss är det en utmaning att vara en inkluderande gemenskap för dessa människor och ta vara på deras bidrag.

Vi tror att den nya kyrkan kan och behöver rymma en mångfald av uttryck och sätt att vara församling. Enhet är inte detsamma som enhetlighet. Vi vill bejaka en stor bredd av trostolkningar, former och handlingar. Vi tror att det idag behövs flera former som på olika sätt möter människors behov av gemenskap och tillbedjan.

¹² Det grekiska ordet episkopos (varifrån ”episkopal” och ”biskop” kommer) betyder övervakare, väktare, tillsyningsman. Det förekommer på några ställen i NT i betydelsen församlingsledare (Apg 20:28; Fil 1:1; 1 Tim 3:1-2). Episkopos verkar i de paulinska församlingarna ha varit synonymt med presbyteros, som betyder äldste.

Vi menar att inom en tolerant gemenskap ryms församlingar som både har en striktare hållning när det gäller tillhörighet och församlingar som har ett mer inkluderande synsätt, så länge vi kan bejaka och välsigna varandra som kristna församlingar.

Återigen är kärleken den grundläggande förutsättningen. Det kommer att finnas meningsskiljaktigheter och spänningar i den nya kyrkan. Det behöver dock inte vara ett problem om vi samtidigt kan sätta kärlek och enhet som ett större mål och ett större värde än andra hållningar. Det gäller i så fall att redan från början att odla attityder i församling och samfund, som präglas av tolerans, dialog och respekt. I en kyrka som tillåter *dynamisk mångfald* finns möjligheten till personliga relationer över gränserna och därmed också ett samtal som kan innebära ömsesidig förståelse och nytänkande.

På vilka sätt tror du att man kan odla de förhållningssätt och attityder som anges i det här avsnittet?

En värld i Guds hand – där vill vi tjäna

*Generationerna före oss gjorde något unikt. Vi försöker vara trogna mot vad de gjorde, men kanske skulle vi vara mer trogna deras **uppbrott**? Utmaningen ligger i att vara en kyrka i tiden som håller fast vid kallelsen.*

*Då innebar det att bryta upp. Det medförde splittring och en resa mot nya mål; att vara uppdraget trogna i den tiden. **Idag** tar färden sikte mot enheten. Vi samlas för att tjäna. I det arbetet är vi nu trogna kyrkans och församlingarnas uppdrag.*

Vi önskar en kyrka som är **varm** genom gemenskap och mångfald, **djup** genom lärjungaskap och evangelisation och **utmanad** genom tillbedjan och diakoni.

Kyrkans identitet och grund är Jesus Kristus. *Ingen kan lägga en annan grund än den som redan finns, och den är Jesus Kristus.*¹

Vi vill möta världen som en kyrka som bärs av idéer från förr, samlade erfarenheter, brett kontaktnät och med en ständigt förnyad lust att tala om Jesus, nåd och hopp.² Tillsammans med andra vill vi verka för att Guds rike ska bli synligt som en kyrka i den globala byn, där allt Guds folk samlas kring uppdraget att tjäna Gud för en bättre värld.

Kyrkans uppdrag är att envist peka på livet med Jesus Kristus som världens framtidshopp. Enheten är en del av förkunnelsen

1 1 Kor 3:11

och blir en hoppets motbild i ett samhälle där rädsla och maktbehov skapar så mycket splittring. Mot det utgör Guds kyrka och Kristi församling ett alternativ, eftersom Guds rike – i en värld av riken – är något där andra värden gäller.

Som en ny gemensam kyrka hämtar vi kraft i Guds ord och inspiration från våra samfunds rötter. I varje ny tid utmanas vi av den värld vi lever i. *Herrens ande är över mig, ty han har smort mig till att frambära ett glädjebud till de fattiga. Han har sänt mig till att förkunna befrielse för de fångna och syn för de blinda, att ge de förtryckta frihet och förkunna ett nådens år från Herren.*³

Jesus Kristus blir synlig i världen när kyrkan samlas kring nattvardsbordet och dopet. I mötet med Gud – i ordet, gemenskapen, bönen och tjänandet – är vi Guds kyrka. Kyrkan är inte främst till för sig själv och har inget annat mål än att tjäna och vara en plats för människors möten; med Gud, sig själv, med andra och med det Gud har skapat. Kyrkan vänder sig samtidigt inåt och utåt.

Vårt uppdrag är att bära ut det glada budskapet om Guds kärlek och nåd och att tjäna medmänniskor i vår omgivning och i hela världen till befrielse och upprättelse. Vårt hopp sträcker sig bortom tid och rum. Guds och människans relation är evig. *Gå ut överallt i världen och förkunna evangeliet för hela skapelsen.*⁴

Vi vill leva i världen – möta vår tids utmaningar – men inte av världen.⁵

Delar du visionen med oss?

Församlingen

Församlingen är Kristi kropp här och nu. Gud valde att bli människa i en bestämd tid, på en bestämd plats.⁶ Gud visade sitt ansikte i närvaro bland den tidens människor. Den kristna för-

2 Job 5:16, Ps 25:1, Ps 62:6, Joh 3:16

3 Luk. 4:18-19

4 Mark 16:15

5 Joh 17:16-18

6 Joh 1:14

samlingen är kallad att i varje tid förkroppsliga denna Kristusnärvaro. Därför behöver Guds folk påminna sig om vad det innebär att vara församling och som ett folk på vandring söka sig mot framtiden, ständigt beredda på uppbrott.⁷

Församlingen är inte hel och inte färdig, men helig. Vi vill vara del av en kyrka som hör, stör och berör. Vi vill lyssna till människor och dela livsvandringen. Vi stör och utmanar genom att i Bibeln och genom bönen upptäcka de utmaningar som vi ständigt ställs inför. Vi vill beröra människors allra innersta där tro, trygghet, tillit och längtan efter hopp bor. Tron hämtar sin näring i **Bibeln** som tolkad av den helige Ande läses i gemenskapen - ur **traditionen**, med **förnuft** och från våra **erfarenheter**. Det kristna livet växer ur sakramenten och delandet av tron på Kristus. I den kristna församlingen får vi avgöra oss för ett liv med Jesus Kristus som vår Herre och Frälsare. Vi lever vårt kristna liv vägleda av den helige Ande, i gemenskap med andra människor och deras bilder av tro, längtan efter ett helt liv och att vara i tjänst för livets Herre.

... är möten

Den är en mötesplats där det genuint mänskliga – styrka och svagheter - får finnas. En plats för gemenskap mellan människor i olika åldrar och med olika erfarenheter där tro får sökas, prövas, mogna, uttryckas och upplevas. Församlingen är en unik generationssamlade plats där unga människor kan ta spjörn för sin livsresa. Jesus visade att barnen står i centrum i Guds rike.⁸ Genom dem finner vi kraften och glädjen i tron. equmenias arbete är viktigt för det lokala barn- och ungdomsarbetet. Det är också genom de unga som vi finner språk, bilder och tilltal som berör och möter varje ny generation.

7 Exodus, Abram på vandring som reste altare

8 Matt 19:14

... rymmer gemenskap

Församlingen är en delande gemenskap, där dialog och relationer är det primära. Där möts ett du och ett jag med Jesus i centrum och där inbjuds vi till en levande gemenskap med Jesus Kristus. Synden är en realitet runt omkring oss och inne i oss.⁹ Den delande församlingen inser att människan bär på brustenheter, misslyckanden och besvikelser, men också erfarenheter av att komma vidare i livet genom Guds frälsning, helande och upprättelse.

... förmedlar och bygger tro

Församlingen gestaltar en tro och formar en teologi som utmanar världen – lokalt och globalt. Med evangeliet i ena handen och ”tidningen” i den andra utvecklas en teologi för tiden; av och för människor för att vi ska förstå Guds handlande i vår tid och vår värld. Genom det finner den sin plats i världen. *”Jesus för världen givit sitt liv. Öppnade ögon, Herre mig giv.”*¹⁰

... finns mitt i samhället

Församlingen är synlig mitt i samhället, där den är bäst på att vara. Den möter människor och deras behov och förmedlar befrielse. Den är ett Gudsfolk på vandring, vars mål är att leva för Jesus Kristus. Som Guds folk mitt i vardagen behöver vi också söka djupare – för att hitta vår sanna identitet och fördjupas i relationen till varandra och till Gud, så att vi alltmer blir de människor Gud har tänkt att vi ska bli.¹¹

... för delaktighet

Vår kyrka och våra församlingar är medaktörer som tar ansvar och är en del av samhället. Kyrkan vill verka för en god utveckling och vara en kritisk röst som hörs i samhällsdebatten. Den har

9 Rom 3:23

10 Psalmer och sånger nr 45

11 Fil 2:5-11

också uppdraget att visa solidaritet med de förtryckta, fattiga, försvarslösa och marginaliserade i samhället och världen, och framföra profetisk kritik.

... och relationer

Församlingen är en unik gemenskap, som inte formas av sina gränser, utan av Jesus Kristus som är dess centrum. Gemenskap är församlingens väsen. Människan är skapad som individ, men också som en social varelse, menad att leva i relationer. Både enheten och mångfalden finns i Gud själv som är treenig – Fader, Son och Ande – och möter oss samtidigt som en enda Gud.

Individen samspelar med gemenskapen. En gemenskap som inte ger plats för frihet och olika liv och synsätt riskerar att kväva individen. Samtidigt måste vi alltid spegla oss i den mänskliga gemenskapen, där många olika värderingar samsas. I detta vi utvecklas såväl individen som helheten.¹²

Församlingen är en plats för överlåtelse till Gud, till andra och till tjänst i kyrka och samhälle.

Är detta en beskrivning av den församling som du vill vara den del av?

Kan en sådan församling möta framtiden och bli ett relevant vittnesbörd om livet i Kristus?

En gemensam nationell kyrka

Vi vill se kyrkan som en gemenskap av församlingar genom tron på Jesus Kristus, på samma sätt som församlingen är en gemenskap, av människor, i Kristus. Kyrkan får näring genom de baptistiska, metodistiska och missionskyrkliga rötterna, som berikar gemenskapen och uttrycks i vår mångfald. Vi stod och står upp för religionsfrihet, för respekt för människor och deras livsval

¹² Ylva Eggehorn skriver: inger blir hel utan att ha speglat/sina dagar och nätter i allas hjärtan/givna till varandra för alltid vi som/föret inte var ett folk. I dikten Ett folk. 1 Kor 12:12-31

och för individens rättigheter och skyldigheter i ett gemensamt, ansvarstagande samhälle.

... tillsammans med andra kyrkor

Kristi kyrkas synliga enhet är ett angeläget mål.¹³ Tillsammans kan kyrkor och samfund i Sverige manifesteras och proklamera Guds rike och utgöra en motkraft när människor nedvärderas och hamnar i ovärdiga livssituationer.

Ekumenisk öppenhet innebär att vi utmanas att leva i försöknad mångfald och längtan efter en större enhet. Den ekumeniska öppenheten inför andra befriar vår kyrka till att söka sin egen identitet och särprägel. En kyrka som har vuxit fram i ett möte mellan traditioner och olika accenter av tro och liv som har funnit varandra, bejakar och välsignar bredden av kyrkor i vårt land och kan aldrig stanna upp i sin längtan att forma gemenskap med ytterligare traditioner.

Vi vill se en samlad kristenhet som möter människors behov av tro, mening och befriande liv och vi samarbetar med andra kyrkor bl a inom ramen för Sveriges Kristna Råd.

... i samhället

Kyrkan vill – med alla goda krafter – tålmodigt stå upp för ett rättfärdigt liv och aktivt och kvalificerat bidra till att alternativa tankar får utrymme i den offentliga debatten. Kyrkan vill leva med i lidandet i världen – ett medlidande – som på samma gång är ett liv i solidaritet och en rörelse i protest. Där livet förnedras och orätt råder är kyrkan kallad att aktivt arbeta för livet.¹⁴ Skaparen visar oss att Gud redan lever i sin värld och att rätten till livet är givet alla människor. Frälsaren skärper och fördjupar kyrkans kallelse som är att se människan och att gå en extra mil. Anden ger kyrkan liv och kraft och tydliggör att diakonin är central.

¹³ Joh 17

¹⁴ Ps 12:6

... centralt och lokalt

Vi vill att kyrkan tar sin utgångspunkt i våra bästa traditioner med ett ledarskap som är demokratiskt *och* andligt. Detta ledarskap ansvarar för att mångfalden hålls samman i enhet, och ansvarar för att upprätthålla strukturer som underlättar för församlingar och anställda i församlingarna att fungera i kyrkan och i relation till det offentliga samhällslivet.

Ledarskapets uppgift blir att samordna och stödja de lokala församlingarna och att utmana och leda kyrkan.¹⁵ På samma sätt bär församlingarna sin del av ansvaret genom att bidra till hela kyrkans uppdrag genom sin kompetens och sina resurser.

Kyrkan är förenad i ett uppdrag som utförs på många platser med en mångfald av uttryck och tilltal. Församlingar och anställda får hjälp att utveckla en god arbetsmiljö.

Ett kansli stöttar församlingar i arbetsgivarfrågor, utbildning, utvecklingsarbete, förvaltning av egendom, gemensamt missionsansvar och församlingsplantering. Kyrkan formar därför strukturer som ger stöd men också riktning. Församlingarna tar efter sina förutsättningar och möjligheter ansvar för centrala beslut och bidrar därmed till helheten.

Tillsammans med *equemenia* samspelar de olika nivåerna; internationellt, nationellt och lokalt i vårt gemensamma uppdrag att leva kyrka.

... i varje ny tid

Tillsammans bygger vi institutioner som svarar mot behovet av utbildning, mediasatsningar och aktuellt tilltal i varje ny tid. Nya församlingsbildningar ges stöd.

I en växande virtuell värld kan nya former av gemenskaper utvecklas och rymmas i kyrkan. Olika vägar ges stöd för att finna nya uttryck och mötesplatser. Exempel: ökenfäder/-mödrar, pilgrimsförsamlingar, internetkommuniteter, med mera.

¹⁵ Apg 6:1-6, 1 Tim 3: 1-15, Rom 12:8

Vår öppenhet för människor med rörelsehinder och andra särskilda behov måste utvecklas.

Tillsammans med de nya svenskarna vill vi bli en kyrka mitt i världen – där vi hjälper varandra till djup, enkelhet, relevans och öppenhet.

Är detta en beskrivning av den kyrka som du vill vara en del av?

Internationell gemenskap med globala utmaningar

Guds rike är gränslöst med ett globalt syskonskap.¹⁶ Denna gemenskap flätas samman med vittnesbörd och tjänst i en oupplöslig enhet.

... i en enda värld

Redan i skapelsen finns det globala perspektivet om en enda värld skapad av Gud. Vi har därför som mänsklighet och inte minst i den gemenskap som bekänner sig till Jesus Kristus ett ansvar för denna skapelse.¹⁷ Detta ansvar tar sin utgångspunkt lokalt, från människa till människa men lyfts av Jesus missionsbefallning till en global nivå: Utmaningen till kyrkan att förkunna Guds rike för alla folk.¹⁸

... förkunnar vi Guds rike

Vi förkunnar Guds rike på många olika sätt:

- genom evangelisation, särskilt bland folkgrupper med få kristna och i områden med svag eller ingen kristen närvaro,
- genom arbete med församlingsutveckling för att stärka den lokala kyrkans resurser,

¹⁶ 1 Mos 1:1-2:9

¹⁷ 1 Mos 2:15

¹⁸ Matt 28:19, Mark 16:15, Apg 1:8

- genom arbete för fred, försoning, frihet, utveckling och samhällsbyggande,
- genom arbete bland människor som lever i utsatthet på grund av förföljelse, fattigdom, ohälsa, orättfärdiga strukturer, krig och våld.

Tillsammans med andra kyrkor utgör vi det nät av mötesplatser och goda krafter som talar hopp in i vår värld.¹⁹

i nätverk

Den nya kyrkan formas av kyrkor från olika traditioner, som har levt i olika internationella sammanslutningar. I dessa gemenskaper djupnar våra bidrag. Vi finns med i olika nätverk inom och mellan olika kyrkofamiljer och kristna organisationer som arbetar för att förverkliga Guds mission. Olikheterna berikar helheten. Här finns etablerade kyrkor som har lång erfarenhet och entusiastiska, växande nya rörelser och organisationer. Alla dessa relationer bärs in i den gemensamma kyrkan som gåvor som berikar gemenskapen. Vi kan ge stöd och inspireras. Vi kan utmanas och själva utmana.

... med olika relationer

Vår kyrka vill leva i relation till kyrkor på olika håll i världen. Tillsammans med kyrkor och lokala grupper fortsätter vi att spanna ut det nät som missionen har byggt upp under 150 år. Dessa relationer har olika historia och form och tas över av en gemensam kyrka. Över tid kan relationerna förändras.

Vi är ömsesidigt beroende av varandra. Behov och resurser ser olika ut. Relationerna med troende, systerkyrkor och samfund i andra länder bör kännetecknas av ett givande och tagande. Varje del behövs och är beroende av de andra. I kolonialismens tidevarv präglades ibland även missionen av att det var vi som skulle ge,

¹⁹ Jes 61:1-2

påverka och civilisera. Nu betonas det ömsesidiga beroendet. Tillsammans i kyrkan har vi uppdraget att tjäna Gud och våra medmänniskor, och vi gör det med respekt för dem vi samarbetar med.

Tillsammans vill vi ta emot kallelsen och anta de globala utmaningarna – att medverka till att göra Jesus känd, trodd, älskad och efterföljd i hela världen och att bidra till att människor från alla folk och länder får uppleva befrielse på livets alla områden. Uppdraget gäller i församlingar, i kyrkan och i det internationella samarbetet.

... inför globala utmaningar

Kyrkan har allt sedan de första kristna fått uppleva tider av dramatiska skeenden. I vår tid utmanas vi av klyftan mellan rika och fattiga, av ofreden som river sönder länder och regioner, samt överkonsumtionen av naturresurserna.

I den allt mer globaliserade världen är de ekonomiska systemen gränslösa: finansiella transaktioner, köp och försäljning av tjänster och varor sker med hög hastighet över alla gränser och dagens livsfilosofi bygger på ökad konsumtion och tillväxt. Detta leder till en exploatering av världens naturresurser som inte är hållbar. Vi måste söka ett annat sätt att leva – ett sätt som inte förbrukar världens råvaror, utan återanvänder dem – som inte förgiftar miljön och sätter den ekologiska balansen ur spel, utan värnar en ren miljö och ekologisk mångfald och ger människan långsiktigt goda livsvillkor.

Den kyrka som ser till de fattiga och de mest utsatta har ett särskilt uppdrag att vara en profetisk röst. En röst och ett föredöme som utmanar individer, nationer, organisationer och företag att ta ansvar för en globalt hållbar utveckling som främjar utveckling, fred, frihet och rättvisa.

Globaliseringen medför även positiva möjligheter. Kontakter mellan människor i olika länder på alla kontinenter gör det möjligt att bygga upp relationer, kunskap, förståelse och respekt.

Demokratien är en viktig grund för samhällsbyggande, men i den globaliserade världen fattas många beslut som påverkar oss alla bortom demokratisk kontroll. Världssamfundet har ett gemensamt ansvar för framtiden. Kyrkorna har en roll att spela genom att hävda demokrati och mänskliga rättigheter. För detta måste FN:s roll stärkas. I samverkan med bl a Diakonia kan vi medverka till att utmana de destruktiva krafterna och arbeta för global ekonomisk rättvisa, utveckling och ta del i kampen för att bekämpa fattigdomen.

... med olika tro

Religionsfrihet och religionsmöten är viktiga begrepp i vårt internationella arbete. Alla människor och folk har rätt att tro, utöva sin tro, mötas för trosutövning och sprida sin tro. Religionsfrihet medför även ett ansvar att inte påtvinga andra den egna religionen. Religionsmöte är att möta människor med annan tro ärligt och öppet i syfte att lära känna varandra. Möten är viktiga för att förstå och kunna respektera varandra så att vi tillsammans kan förebygga konflikter och bygga det goda samhället. Detta arbete pågår runt omkring oss och berör oss på alla nivåer, lokalt som globalt.

I den nya gemensamma kyrkan måste vi i Sverige, tillsammans med våra olika partner, utvärdera det omfattande internationella arbete som vi är engagerade i. En vision och tydliga målsättningar bör arbetas fram i dialog och i bön.

... i tjänst

En värld i Guds hand – där vill vi tjäna.

Vill du vara med? Hur ser ditt bidrag ut? Samtala med andra om dina visioner.